

Rechtmatigheid besluitvorming

Distriport

Onderzoek van de rekenkamercommissie Koggenland

Rechtmatigheid besluitvorming

Distriport

Onderzoek van de Rekenkamercommissie Koggenland

Opdrachtgever

Rekenkamercommissie gemeente Koggenland

Contactpersoon

Pauline Mol, secretaris

Kim Brand, voorzitter

(0229 548459)

Uitvoering onderzoek

RIGO Research en Advies

Geurt Keers (020 5221124) of

Rob de Wildt (020 5221122)

1 Onderzoek besluitvorming Distriport

Ten behoeve van het komende gesprek met u over de besluitvorming aangaande het bestemmingsplan Distriport wordt in de dit stuk de vraagstelling en de aanpak van het onderzoek toegelicht. Met de uitwerking in 16 deelvragen krijgt u een beeld van de thema's die in het gesprek door de onderzoekers aan de orde worden gesteld.

Het betreft uiteraard die delen van de vraagstelling die betrekking hebben op de rol die u vervulde in het planontwikkelingsproces in het betreffende deel van een lange periode 2003 tot heden.

Onderzoeksvraag van de gemeenteraad van Koggenland

Op 5 november 2012 heeft de gemeenteraad van Koggenland aan zijn rekenkamercommissie gevraagd onderzoek te doen naar de rechtmatigheid van het proces van besluitvorming rond het bestemmingsplan Distriport. Daartoe heeft de rekenkamercommissie een onderzoeksopzet opgesteld, waarin het kader van het rechtmatigheidsonderzoek is uitgewerkt, het onderzoeksdoel is beschreven en de centrale vraagstelling en deelvragen zijn geformuleerd.

De rekenkamercommissie van Koggenland heeft na een selectieprocedure RIGO Research en Advies gevraagd om ondersteuning bij uitvoering van het onderzoek naar de rechtmatigheid van de besluitvorming aangaande Distriport.

Vraagstelling

De centrale vraagstelling voor het onderzoek is door de rekenkamercommissie als volgt geformuleerd:

Is aan alle geldende wettelijke en bestuurlijke eisen voldaan bij de totstandkoming van het bestemmingsplan Distriport en is de raad tijdig en volledig voorzien van alle informatie om bij de vaststelling van het bestemmingsplan de juiste afwegingen te kunnen maken ten aanzien van haar kaderstellende en controlerende rol?

Deze vraagstelling is uitgewerkt in 16 deelvragen:

Aanleiding en doel

- *Door welke partijen is het bedrijventerrein Distriport als een gewenste ontwikkeling gekenschetst en wie hebben het plan geïnitieerd?*
- *Wat is het procesverloop (welke stappen zijn op welk moment gezet door welke partijen met welk doel) tot op heden met betrekking tot het bedrijventerrein Distriport?*
- *Met welk doel is het bestemmingsplan Distriport opgesteld en zijn alternatieven overwogen om dat doel te bereiken?*
- *Kan in redelijke mate verwacht worden dat het doel gerealiseerd wordt en zijn voldoende meetpunten geformuleerd om dit aantoonbaar te maken?*

- *Zijn bij het in gang zetten van de bestemmingsplanprocedure noodzakelijke en voldoende voorwaarden gedefinieerd en zijn de risico's in voldoende mate in kaart gebracht?*

Rol van de raad

- *Op welke momenten en in welke fasen is de raad gedurende het procesverloop geïnformeerd over de plannen met betrekking tot het bedrijventerrein Distriport?*
- *Welke kaders heeft de raad gesteld bij de ontwikkeling van de totstandkoming van het bedrijventerrein Distriport?*
- *Op welke momenten en in welke fasen heeft de raad gesproken over proces van besluitvorming rond het bestemmingsplan Distriport en over welke informatie beschikte de raad op elk moment?*
- *Heeft de raad rondom het bestemmingsplan Distriport tijdig over de juiste en volledige informatie beschikt, om haar controlerende en besluitvormende taak te kunnen uitvoeren.*

Rol van het college

- *Op welke momenten, in welke fasen en in welke hoedanigheid is het college gedurende het procesverloop betrokken bij geweest bij de plannen met betrekking tot het bedrijventerrein Distriport?*
- *Op welke momenten en welke fasen heeft het college de raad geïnformeerd over ontwikkelingen met betrekking tot het bedrijventerrein Distriport?*
- *Hoe heeft het college zich ervan vergewist dat de raad in het proces rondom het bestemmingsplan Distriport tijdig over de juiste en volledige informatie kon beschikken om haar controlerende en besluitvormende taak te kunnen uitvoeren?*

Rechtmatigheid

- *Aan welke wettelijke en bestuurlijke eisen heeft de procedure van de totstandkoming van het bestemmingsplan Distriport moeten voldoen en heeft de procedure daaraan voldaan?*
- *Is er van deze procedure afgeweken en zo ja in welke mate, in welke vorm en om welke redenen en is de raad tijdig en volledig hiervan in kennis gesteld?*
- *Heeft het college gehandeld binnen de kaders die door raad zijn gesteld bij de totstandkoming van het bedrijventerrein Distriport?*

Financieel risico

- *Loopt de gemeente Koggenland op grond van eerder gemaakte afspraken / toezeggingen enig financieel risico bij het wel of niet doorgaan van bepaalde (toekomstige) ontwikkelingen?*

De laatste vraag naar het mogelijk financiële risico moet worden gezien als een mogelijk gevolg van de wijze waarop het bestemmingsplan tot stand is gekomen. De problemen rond de grondoverdracht van provincie aan marktpartijen en het onthouden van goedkeuring aan fase IV van de grondexploitatie zijn hierbij op voorhand aanwijsbare zaken.

Planontwikkeling Distriport in het kort

Distriport is een regionaal bedrijventerrein van circa 150 ha, waarvan 50 ha voor natuur aan de A 7 in de gemeente Koggenland. De locatie, aanvankelijk Jaagweg en daarna Vredemaker-Oost Oost) genaamd, is in oktober 2004 in het provinciale Streekplan aangewezen als bedrijventerrein. De eerste ideeën of planinitiatieven dateren uit 2003.

Het besluit om het bestemmingsplan daadwerkelijk te maken is in december 2007 door de gemeenteraad genomen. In 2010 is het bestemmingsplan en exploitatieplan door de gemeenteraad vastgesteld.

Er waren sinds de aanwijzing van de locatie diverse bezwaren van maatschappelijke belangengroepen en burgers. Vijf hebben hun bezwaar in het kader van de bestemmingsplanprocedure aanhangig gemaakt bij de Raad van State. Op 4 april 2012 heeft de Raad van State uitspraak gedaan, grotendeels ten gunste van de gemeente Koggenland, waardoor met de uitvoering van het grootste plandeel (circa 63 ha) een aanvang kan worden gemaakt. De Raad van State heeft echter het exploitatieplan afgekeurd. De vierde fase ligt in het grondexploitatieplan ruim 10 jaar voorbij de vaststellingsdatum van het bestemmingsplan.

Gebeurtenissen in ontwikkeling plan Jaagweg/Distriport Koggenland 2004 -2012 (grijs: ruimtelijk beleid. blauw: privaatrechtelijk)

jaar	gebeurtenis	primaire actor
2004	streekplan wijst Jaagweg e.o aan als bedrijventerrein	provincie
2006	provincie vraagt gemeente plan bedrijventerrein te ontwikkelen	provincie
2006	marktpartijen melden zich bij provincie voor ontwikkeling gebied	Zeeman-De Peyler
2006	regionale bedrijvensie West-Friesland	regio
2007	oprichting Ontwikkelingsbedrijf NHN	provincie-gemeenten
2007	intentie samenwerking provincie-marktpartijen	provincie-Zeeman-De Peyler
2007	verkoop gronden door marktpartijen aan provincie	provincie-Zeeman-De Peyler
2008	samenwerkingsovereenkomst	ONHN-Zeeman-De Peyler
2008	oprichting Distriport CV/BV	ONHN-Zeeman-De Peyler
2009	MER	Distriport CV/BV
2009	goedkeuring BTW-belaste levering	belastingdienst
2009	voortontwerp bestemmingsplan Distriport NH	gemeente
2009	Masterplan Distriport	Distriport CV/BV
2009	Exploitatieplan Distriport ter inzage	gemeente
2010	financieringsalternatieven voor Distriport	provincie-Distriport CV/BV
2010	vaststelling Bestemmingsplan Distriport NH	gemeente
2010	structuurvisie Noord-Holland 2040	provincie
2011	problemen over overdracht gronden provincie-Distriport	provincie-Distriport CV/BV
2011	provincie besluit gronden niet te leveren	provincie
2012	goedkeuring bestemmingsplan (fase1-2-3)	raad van state
2012	rapport Ondernemend bestuur	Provinciale Staten

Een deel van de in het overzicht aangegeven gebeurtenissen ligt weliswaar buiten het gemeentelijk kader, maar kan toch zijn weerslag hebben op de planontwikkeling en planuitvoering door gemeente Koggenland en daarom van belang zijn voor de beantwoording van de vragen ten aanzien van het toekomstig risico voor de gemeente.

Distriport komt ter sprake in het onderzoeksrapport “Ondernemend bestuur” over de bestuurscultuur van de provincie Noord-Holland in de periode 2003-2011, dat op 31 oktober 2012 is uitgebracht aan Provinciale Staten. Dit richt zich vooral op de fiscale constructie waarbij de provincie grond inkoop van ontwikkelaars en vervolgens weer aan hen terug verkoopt. De ‘sideletter’ die daartoe is opgesteld was mede aanleiding voor dat externe onderzoeksrapport.

Bedrijventerrein Distriport is gelegen ten zuiden van de kern Berkhout en aan de A7. Het plan voor dit terrein was opgenomen in het provinciale Ontwikkelingsbeeld Noord-Holland-Noord van 2004 (het Streekplan voor 2004-2014), vervolgens in de intergemeentelijke structuurvisie OWO (gemeenten Obdam, West-Koggenland en Opmeer) en maakt nu onderdeel uit van de nieuwe structuurvisie Koggenland 2009-2020 van de gemeente Koggenland.

Berkhout, Avenhorn, Oudendijk en Ursem behoorden tot de gemeente Wester-Koggenland. Op 1 januari 2007 fuseerde Wester-Koggenland met Obdam tot de gemeente Koggenland. Bij besluitvorming over de fusie door de Tweede Kamer bestond het risico dat het gebied Distriport aan de gemeente Hoorn zou worden toegewezen. Dit gebeurde wel voor het bedrijventerrein van Wognum, een andere buurgemeente van Hoorn die had geweigerd het bedrijventerrein op zijn grondgebied te ontwikkelen.

Bedrijvenpark ‘Distriport Noord-Holland’ wordt gerealiseerd door Distriport Noord-Holland CV, een samenwerking tussen De Peyler Projektontwikkeling B.V., Zeeman Vastgoed B.V. en NHN Vastgoed B.V. Binnen de plannen voor het bedrijvenpark is veel ruimte voor groen. Van de totale oppervlakte van 150 hectare wordt 50 ha gereserveerd voor de natuur. Voor de infrastructuur wordt 20 hectare gebruikt, zodat er 80 hectare overblijft voor kavels. Naast grote kavels zijn er ook kleinere kavels bestemd voor lokale ondernemers en is er ruimte gereserveerd voor solitaire kantoren zonder baliefunctie.

